



# NEWSLETTER

WRZESIEŃ/9/2024

Biuro  
Zrównoważonego  
Rozwoju

ZIŁONY  
WSiZ

12 ODPOWIEDZIALNA  
KONSUMPCJA  
I PRODUKCJA



## TEMAT NUMERU: **FAST FASHION**

### **Cel 12 Zrównoważonego Rozwoju Zapewnić wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji**

Zrównoważona konsumpcja i produkcja wymagają systematycznego podejścia i współpracy podmiotów uczestniczących w całym łańcuchu dostaw, począwszy od producentów, a skończywszy na konsumentach.

Proces ten zakłada prowadzenie działań edukacyjnych dla konsumentów, mających podnieść ich świadomość na temat zrównoważonej konsumpcji oraz związanym z nią stylem życia poprzez m.in. prowadzenie akcji informacyjnych na temat standardów i oznakowania produktów, czy też angażowanie konsumentów w kwestie zamówień publicznych\*.

\* <https://www.un.org.pl/cel12>

# OKIEM SPECJALISTKI

mgr inż. Karolina Bugajska

## Wyroby tekstylne należą do dóbr materialnych, odgrywających w codziennym życiu ogromną rolę

Otaczamy się nimi w każdej sferze naszego życia i nieustannie mamy z nimi bezpośredni kontakt. Nie da się ukryć, że współczesna produkcja wyrobów włókienniczych oparta jest o materiały i technologie mające destrukcyjny wpływ zarówno na środowisko, jak i nasze zdrowie. Z jednej strony prowadzi do coraz większego zużycia nieodnawialnych zasobów takich jak woda czy ropa naftowa, z drugiej natomiast wiąże się ze stosowaniem niebezpiecznych środków chemicznych, które przedostają się do środowiska, a także przed bezpośredni kontakt wyrobów włókienniczych z ludzką skórą mogą oddziaływać na nasze organizmy.

## Wśród wyrobów tekstylnych największa produkcja, a zarazem zużycie wiąże się z rynkiem odzieżowym

Szybka moda hołdująca tanim ubraniom słabej jakości, dostępnym we wszystkich rozmiarach, wzorach i kolorach sprawia, że kupujemy dużo, używamy krótko i pozbywamy się w najprostszy możliwy sposób, czyli wyrzucając, by zrobić miejsce na nowe. W związku z potrzebą niezwłocznej zmiany w zakresie produkcji i zarządzania wyrobami włókienniczymi, a także znacznego potencjału transformacyjnego w obrębie tego sektora Komisja Europejska przyjęła Strategię UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych o obiegu zamkniętym zgodnie z którą do 2030 r. przemysł tekstylny ma przejść całkowitą metamorfozę, a szybka moda przestanie być jego siłą napędową.



SUSTAINABLE  
FASHION  
INSTITUTE

## Sustainable Fashion Institute

Startup **Sustainable Fashion Institute** i platforma SUPPtrail stanowią bazę zaudytowanych certyfikowanych dostawców, którzy spełniają wymogi unijne. Dzięki tej platformie marki odzieżowe mogą zoptymalizować swoją produkcję, co przyniesie nie tylko korzyści finansowe, ale pozwoli też na dostosowanie się do wymogów UE i lepsze przygotowanie do wprowadzenia **Cyfrowego Paszportu Produktu**.

\*\*\*\*\*

Więcej o innowacjach i rozwiązaniach dla branży mody tutaj:



\*\*\*\*\*



# OKIEM SPECJALISTKI

mgr inż. Karolina Bugajska

## Cyfrowy Paszport Produktu

Obecnie produkcja wyrobów włókienniczych należy do działów gospodarki o bardzo skomplikowanym systemie wartości i zależności. Kluczową rolę odgrywać będzie edukacja mająca na celu zwiększenie świadomości konsumentów w zakresie metod produkcji tekstyliów, ich składu oraz zasad właściwego użytkowania. To właśnie decyzje konsumentów kształtują popyt. Pomocne w tym celu może okazać się stosowanie tzw. elektronicznych paszportów za pośrednictwem, których konsumenci będą mogli uzyskać wszystkie informacje o danym produkcie – z czego został wytworzony, jak o niego dbać, jaki może mieć wpływ na środowisko, a także skąd pochodzi.

## Innowacje i alternatywy

Projekty zrównoważonych tekstyliów powinny uwzględniać produkcję opartą na wysokiej jakości włóknach pochodzenia naturalnego pozbawionych mikroplastiku oraz technologiach obróbki wykorzystujących jedynie bezpieczne dla zdrowia i środowiska, najlepiej naturalne związki chemiczne oraz barwniki. Według nowej koncepcji to na producentach spoczywać będzie odpowiedzialność za wyprodukowane tekstylia w ciągu całego ich cyklu życia. Dlatego też będą oni zobowiązani nie tylko dbać o wysokie standardy na etapie produkcji, z poszanowaniem środowiska i praw zatrudnionych pracowników, ale również oferować usługi polegające na konserwacji i naprawie sprzedawanych wyrobów. Celem każdego producenta ma być dążenie do tego by wypuszczane na rynek wyroby tekstylne jak najdłużej pozostały w obiegu.

**Nowe przepisy uniemożliwią wielkim firmom odzieżowym wykorzystywanie odniesień do ekologiczności produktu jako chwytu marketingowego.**



# Fast Fashion

Zjawisko polegające na dostarczeniu konsumentom przez największe koncerny, tzw. sieciówki, ubrań modnych, inspirowanych topowymi projektantami, ale w przystępnych cenach. Dzięki taniej produkcji, kolekcje w sklepach zmieniają się bardzo szybko, cały czas pozostając na bieżąco z tym co aktualnie jest “na topie”<sup>1</sup>.

\*\*\*\*\*



## Pustynia Atakama, Chile

Na ogromnej powierzchni terenu rozpościerają się olbrzymie hałdy ubrań, których nie udało się sprzedać w Europie czy USA.

<sup>1</sup> <https://lgl-iplaw.pl/2023/09/przyszlosc-branzy-modowej-czy-fast-fashion-jest-juz-passe-i-co-wspolnego-maja-unijne-epr-wlasnosc-intelektualna-i-skora-z-ananasa/>

<sup>2</sup> <https://www.europarl.europa.eu/topics/pl/article/20201208STO93327/wplyw-produkcji-tekstyliow-i-odpadow-tekstylnych-na-srodowisko-infografiki>

<sup>3</sup> Manshoven S., Christis M., Vercalsteren A., Arnold M., Nicolau M., Lafond E., Mortensen L. F., Coscieme L., Textiles and the environment in a circular economy, European Topic Centre on Circular economy and resource use, Belgia 2019

<sup>4</sup> <https://pit.lukasiewicz.gov.pl/file-naprawde-kosztuje-koszulka/>

<sup>5</sup> <https://oko.press/fast-fashion-raport-pandemia>

<sup>6</sup> <https://www.eea.europa.eu/publications/the-destruction-of-returned-and>

# Rachunek

Wystawiający: konsument

Nabywający: **środowisko**

\*\*\*\*\*

## 10% światowej emisji CO<sub>2</sub>

co znaczy, że udział branży odzieżowej stanowi więcej niż emisje pochodzące z lotów międzynarodowych i żeglugi morskiej łącznie<sup>2</sup>

## 1321 kg surowców pierwotnych

a są to: paliwa kopalne, minerały, metale, nawozy czy biomasa, zużyte w 2017 r. na potrzeby produkcji odzieży, obuwia oraz tekstyliów domowych<sup>3</sup>

## 2,7 tys. litrów wody

potrzebne do produkcji jednej koszulki — tyle przeciętnie człowiek wypija przez 2,5 roku<sup>4</sup>

## 75 dolarów miesięcznie

czyli niecałe 300 zł/miesiąc dla osób zatrudnionych w szwalniach w Bangladeszu<sup>5</sup>

## 59 tys. ton odzieży rocznie

każdego roku w porcie Iquique (Chile), których nie udało się sprzedać w Europie, Azji i USA

## 264-594 tys. ton tekstyliów

wprowadzanych na rynek europejski ulega zniszczeniu przed użyciem, co stanowi około 4-9% wszystkich wyrobów<sup>6</sup>

## 112 mln ubrań z UE do Kenii

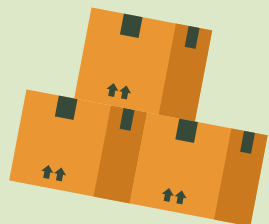
z czego aż 37 mln zawiera w składzie plastik. Drugie miejsce listy wstydu zajmuje Polska, z której do Kenii dopłynęło 37 mln sztuk ubrań w 2021 r.<sup>5</sup>

\*\*\*\*\*

**1 MILION Euro**



Wynagrodzenie prezeski **Inditex**, będącego jednym z gigantów fast fashion na świecie, w 2023 roku wynosiło **1 milion euro**<sup>7</sup>



W 2019 r. **Azja** odpowiadała za eksport większej ilości używanej odzieży (37%) niż **UE** (33%)<sup>8</sup>



W latach 1996-2018 ceny odzieży w UE spadły o **ponad 30%** w stosunku do inflacji<sup>4</sup>



W Europie **co piąty** element garderoby kupiony online jest zwracany, natomiast ok. jedna trzecia (**22-43%**) zwróconych ubrań zostaje zniszczona<sup>9</sup>



Eksport używanych ubrań z **UE** wzrósł do **1,7 mln ton** w 2019 r. i wyniósł **3,8 kg/os.**<sup>10</sup>



Przeciętny Europejczyk i Europejka kupują co roku prawie **26 kg tekstyliów** i usuwają ok. **11 kg** z nich<sup>2</sup>



**Mniej niż 1%** ubrań po procesie użytkowania nadaje się do recyklingu na nowe włókna odzieżowe<sup>11</sup>

<sup>7</sup> [https://www.well.pl/life/148/ile\\_zarabia\\_marta\\_ortega\\_ujawniono\\_wynagrodzenie\\_prezeski\\_inditexu,14164.html](https://www.well.pl/life/148/ile_zarabia_marta_ortega_ujawniono_wynagrodzenie_prezeski_inditexu,14164.html)

<sup>8</sup> <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/figures/total-exports-of-used-textiles>

<sup>9</sup> <https://www.eea.europa.eu/publications/the-destruction-of-returned-and>

<sup>10</sup> <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/figures/exports-of-used-textiles-to>

<sup>11</sup> Duhoux T., Le Blévenec K., Manshoven S., Grossi F., Arnold M., Mortensen L. F., Textile and the Environment. The role of desing in Europe's circular economy, European Topic Centre on Circular economy and resource use, Belgium 2022.



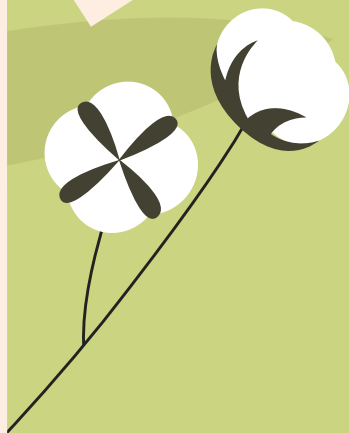
Renesans przeżywają konopie siewne, z których produkowane jest **włókno konopne** - najbardziej wytrzymały roślinny materiał na świecie<sup>12</sup>



Krajowym gatunkiem włókienniczym jest **pokrzywa**<sup>13</sup>

W naszej florze znajdują się gatunki rodzime lub trwale zdomowione o **właściwościach barwierskich** wykorzystywane do farbowania tkanin.

Należą do nich m.in. bluszcz pospolity, borówka czernica, marchew zwyczajna, różne gatunki mięty, prawoślaz lekarski oraz wierzba biała



Jednym z celów **Strategii UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych** w obiegu zamkniętym jest przeciwdziałanie greenwashingowi polegające m.in. na wprowadzeniu zakazu umieszczania deklaracyjnych oznakowań zrównoważonego rozwoju<sup>14</sup>



Od **2025 r.** niepotrzebne tekstylia będą stanowić **osobną frakcję odpadów**.

Zmiany te nastąpią wskutek aktualizacji Ramowej Dyrektywy Odpadowej z 2008 roku, zainicjowanej 30 maja 2018 roku<sup>15</sup>



SUSTAINABLE  
FASHION  
INSTITUTE

Startup **Sustainable Fashion Institute** i platforma **SUPtrail** stanowią bazę zaudytowanych certyfikowanych dostawców dla marek, spełniających wymogi unijne

<sup>12</sup> <https://naturalniezkonopi.pl/wlokno-konopne-wszystko-co-warto-o-nim-wiedziec/?srsltid=AfmBOopqQTFcVzqRSzqPA6dfTu2QIVvZjc2ohfR9hO8MvguRWzyUUKFt>

<sup>13</sup> Przymorska-Sztuczka M., 2022: Gospodarka włókiennicza późnej epoki brązu i wczesnej epoki żelaza w Wielkopolsce, na Kujawach i Ziemi Chełmińskiej. Muzeum Archeologiczne w Biskupinie, Biskupińskie Prace Archeologiczne nr 15

<sup>14</sup> [https://ungc.org.pl/wp-content/uploads/2022/11/Raport\\_Zrownowazonny\\_Rynek\\_Modowy.pdf](https://ungc.org.pl/wp-content/uploads/2022/11/Raport_Zrownowazonny_Rynek_Modowy.pdf)

<sup>15</sup> <https://www.infor.pl/prawo/nowosci-prawne/6675276,tekstylia-jako-smieci-juz-od-2025-r-bedzie-to-nowa-frakcja-odpadow.html>

# DO POCZYTANIA/POSŁUCHANIA

## ZIELONY BLOG

- 01.08.2024 — **Mikroplastik powoli zabija nas od środka!**  
prof. dr hab. n. med. Paweł Januszewicz, dr Oksana Balanda, mgr Urszula Binduga
- 22.08.2024 — **Czy konsekwentnie zmierzamy do zbiorowego samobójstwa?**  
dr hab. inż. Tadeusz Pomianek, prof. WSIiZ
- 05.09.2024 — **Czy przemysł tekstylny ma szansę na zieloną transformację?**  
mgr inż. Karolina Bugajska
- 19.09.2024 — **Rolnictwo regeneratywne na przykładzie Farmy Lubuskie Angusowo**  
Tomasz Jakiel

## PROPAGOWANIE WIEDZY

- Textiles and the environment in a circular economy** Manshoven S., Christis M., Vercalsteren A. i inni
- Textile and the Environment. The role of desing in Europe's circular economy** Duhoux T., Le Blévenec K., Manshoven S. i inni
- Marki modowe płaciły fabrykom z Bangladeszu poniżej kosztów produkcji. „Neokolonializm XXI wieku”** Oko.press
- Potrzeba dyktatury ekologicznej** magazyn Polskiej Akademii Nauk
- Analiza: Edukacja i rynek pracy w polskim sektorze tekstylno-odzieżowym** Agnieszka Oleksyn-Wajda
- Zrównoważony Rynek Modowy. Przewodnik po strategii UE na rzecz zrównoważonych wyrobów włókienniczych o obiegu zamkniętym**
- Ekoprojekt: zapewnienie, że produkty na unijnym rynku są zrównoważone** Parlament Europejski
- Ile naprawdę kosztuje koszulka?** PIT Łukasiewicz

## PODCASTY WSIiZ / YOUTUBE

Zapraszamy do słuchania **podcastów z zakresu zrównoważonego rozwoju** na stronie podcasty WSIiZ oraz do oglądania naszego kanału „Zrównoważony rozwój” na YouTube.



## Cel 12 Zrównoważonego Rozwoju zamieszczony w Agendzie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030

**12.4** Do 2020 roku zapewnić stabilne i ekologiczne zarządzanie chemikaliami i wszystkimi odpadami podczas ich całego cyklu życia, w zgodzie z ustaleniami międzynarodowymi. Znacząco zmniejszyć poziom tych substancji w powietrzu, wodzie i glebie, tym samym minimalizując ich negatywny wpływ na zdrowie człowieka i środowisko.

**12.5** Do 2030 roku istotnie obniżyć poziom generowania odpadów poprzez prewencję, redukcję, recykling i ponowne użycie.

**12.6** Zachęcać przedsiębiorstwa, w szczególności te duże i międzynarodowe, do wdrażania praktyk w zakresie zrównoważonego rozwoju i uwzględniania informacji na ten temat w swoich cyklicznych raportach.

## KONKURS NA PRACĘ DYPLOMOWĄ O TEMATYCE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Do **10 października 2024 r.** można zgłaszać prace do konkursu na najlepszą pracę dyplomową z zakresu tematyki zrównoważonego rozwoju.

Szczegóły w [Regulaminie Konkursu](#).

Biuro  
Zrównoważonego  
Rozwoju

**ZIELONY  
WSiZ**

### Zespół Biura Zrównoważonego Rozwoju

Biuro Zrównoważonego Rozwoju – RA 143  
+48 17 866 12 82 / +48 17 866 11 84

